

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายจรูญ อินทจาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๕๐

วันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ หรือไม่

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕

มาตรา ๕ ให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่เกินสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด และมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา

มาตรา ๕ การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของ ประธานสภา รองประธานสภาและกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๑๒๖ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๗ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

...ฯลฯ...

มาตรา ๑๕๔ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๑๕๐ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๑๕๑ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการ ตามมาตรา ๑๕๐ หรือมาตรา ๑๕๑ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา ๒๕๓ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗

...ฯลฯ...

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๖ วิธีพิจารณาตามที่กำหนดในข้อกำหนดนี้ให้ใช้ระบบไต่สวน

วิธีพิจารณาใดซึ่งข้อกำหนดนี้มีได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย ว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้และไม่ขัดต่อข้อกำหนดนี้

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมายที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมาย ว่าตราขึ้นโดยถูกต้อง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ และหรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๑ บัญญัติให้เป็นการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๑๕๔ บัญญัติให้เป็นการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติอื่นที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งตามมาตรา ๑๕๔ นั้น กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติได้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการตราว่าตราขึ้น โดยถูกต้อง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ และในส่วนที่เกี่ยวกับข้อความในร่างพระราชบัญญัตินั้น ว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้ แล้วแต่คำขอที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย และหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นตราขึ้นโดยไม่ถูกต้อง

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หรือมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและข้อความดังกล่าว เป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสาม

สำหรับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๖ วรรคหก บัญญัติให้ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๓๐๐ วรรคห้า บัญญัติว่าในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ ซึ่งก็ได้ออกข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยข้อ ๖ กำหนดวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้ใช้ระบบไต่สวน ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำร้องที่ขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

ตามคำร้อง ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อความของร่างพระราชบัญญัติ ป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖ หรือไม่ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญ และเอกสาร ข้อมูลในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่เลขาธิการวุฒิสภานำส่งศาลรัฐธรรมนูญ ว่า ในวาระ ที่หนึ่งขึ้นรับหลักการร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จริง จำนวน ๒๔๐ คน มีผู้มาประชุม ๒๐๗ คน เข้าประชุม และลงมติรับหลักการด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๑๑๔ คน ในวาระที่สองมีสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติทั้งหมดที่มีอยู่จริง จำนวน ๒๔๒ คน มีผู้มาประชุม ๑๗๘ คน เข้าประชุมและลงมติใน มาตรา ๒๕ แบบที่กรรมการผู้ขอสงวนคำแปรญัตติคัดความในหมวด ๕ ออกทั้งหมด รวมผู้เข้าประชุม และลงมติจำนวน ๘๕ คน และมาตรา ๒๕ แบบที่กรรมการผู้ขอสงวนความเห็นโดยแก้ไขความของ มาตรา ๒๕ รวมผู้เข้าร่วมประชุมและลงมติจำนวน ๕๔ คน และในวาระที่สามมีจำนวนสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติทั้งหมดที่มีอยู่จริง จำนวน ๒๔๒ คน มีสมาชิกมาประชุม ๑๗๘ คน เข้าประชุม และลงมติจำนวน ๖๐ คน กรณีจึงมีปัญหอันเกี่ยวกับเรื่ององค์ประชุม แม้ผู้ร้องจะไม่มีคำร้องขอให้ พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับองค์ประชุมของร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. อันเป็นเรื่องของ กระบวนการตรา ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้ เพราะเรื่องของกระบวนการตรากฎหมาย เป็นการเริ่มต้นของการพิจารณากฎหมายเพื่อนำไปสู่การประกาศใช้กฎหมายให้มีผลบังคับต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายก่อนประกาศใช้บังคับ

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ในวาระที่สองและวาระที่สาม และเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีหลักการอย่างเดียวกัน คือ การกำหนดจำนวนของสมาชิกสภาให้มีจำนวนมากเพียงพอที่จะมาร่วมกันแสดงความคิดเห็นและแสดงเจตนาในรูปของมติที่ประชุมในการพิจารณาร่างกฎหมายและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ อันเป็นหลักการประชุมสภาที่ใช้อยู่ในนานาประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตก็ได้มีบทบัญญัติว่าด้วยองค์ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยกำหนดองค์ประชุมไว้ตามที่ผู้ร่างเห็นสมควร

กรณีรัฐธรรมนูญกำหนดจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ประกอบกันเป็นองค์ประชุมไว้ ก็เพื่อให้การประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ของทั้งสองสภาเป็นไปด้วยความรอบคอบ มีมุมมองที่หลากหลาย และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรากฎหมายนั้น กฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วย่อมมีผลใช้บังคับกับประชาชนทุกคนในประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบในการพิจารณาทุกวาระ และเมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดองค์ประชุมไว้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ย่อมมีความหมายว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาที่มีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม จะถือว่าเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยองค์กรสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไม่ได้ และหากมีการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและที่ประชุมวุฒิสภาที่ไม่ครบองค์ประชุม จะถือว่าเป็นการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาที่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไม่ได้

สำหรับการตราร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕

ทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้จนกว่าจะมีการประชุม รัฐสภาเป็นครั้งแรก สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติแทนสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ การออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติจึงต้องเป็นการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมที่ครบองค์ประชุม จึงจะถือว่าเป็นการออกเสียง ลงคะแนนที่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเช่นกัน

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏจากหนังสือชี้แจงของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเอกสารจาก เลขาธิการวุฒิสภา ยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เข้าประชุมและ ออกเสียงลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ว่า ในการประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มีสมาชิกเข้าประชุม เพียง ๑๑๔ คน ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้น ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด ๒๔๐ คน คือไม่ถึง ๑๒๐ คน จึงมีจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่ครบ องค์ประชุม และไม่อาจถือว่าการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่ครบองค์ประชุมดังกล่าวเป็นการลงมติของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ได้ และเมื่อการประชุมเพื่อลงมติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการเป็น การประชุมโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว ย่อมมีผลให้กระบวนการใน การตราร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และไม่สามารถนำไปสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองและวาระที่สามต่อไปได้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองและ วาระที่สามได้

อนึ่ง แม้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวาระที่สองและ วาระที่สามต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น และใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แต่ก็ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในวาระที่สองซึ่งพิจารณามาตรา ๒๕ แบบที่ กรรมการผู้ขอสงวนคำแปรญัตติตีความในหมวด ๕ ออกทั้งหมด และมาตรา ๒๕ แบบที่ กรรมการผู้ขอสงวนความเห็นโดยแก้ไขความของมาตรา ๒๕ มีสมาชิกเข้าประชุมเพียง ๘๕ และ ๕๔ คน ตามลำดับ และพิจารณามาตรา ๓๕ มีสมาชิกเข้าประชุมเพียง ๖๑ คน และในวาระที่สาม ซึ่งพิจารณาแล้วลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย มีสมาชิกเข้าประชุมเพียง ๖๐ คน ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง

ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้นซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด ๒๔๒ คน จึงมีจำนวนสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ในวาระที่สอง และวาระที่สามไม่ครบองค์ประชุมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง และไม่อาจถือการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่ครบองค์ประชุมดังกล่าวเป็นการลงมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งวินิจฉัยข้างต้น

ดังนั้น จึงถือได้ว่า การตราร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ อันมีผลให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องว่าร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖ หรือไม่ เพราะไม่อาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าววินิจฉัย จึงมีความเห็นว่า การตราร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ อันมีผลให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ วรรคสาม

นายจรูญ อินทจาร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ